

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Henōtikon siue Pacificatorivm Dissecti Belgii

Afhakker, Aegidius

Vrsellis, 1618

Capvt IV. An formulis ambiguīs ineunda concordia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64709)

clarius explicari potuisse cap. 12. Ecclesiastæ, multos quoque psalmos, aliaque passim loca in omnibus Scripturæ sacræ libris? Visum tamen non est Spiritui S. clariùs illa scribi; Nō ex inuidia aut ignorātia, vt crasse infert Venator; sed summa ex prudentia, vt videlicet haberet superbus homo, vbi captiuare intellectum cogeretur, vt ab eis, quibus id muneris à Deo demandatur, hominibus humiliter se instrui pateretur. Patet hoc in Eunuchō Candaces Reginæ, Act. 8. Qui rogatus à Philippo: *Putasne intelligis quæ legis?* responso humili & homine Christiano dignissimo respondēbat: *Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi?* Hoc respōsum si in dubijs sacræ Scripturæ locis dare didicissent sectarij, ad vnitatem, quam proprij sensus confidentia reliquerunt, citius reuerterentur, quam vllis vnquam suis Collationibus aut Synodis.

CAPVT IV.

An formulis ambiguis ineunda concordia.

ALIVD diuulgatum est resarciendæ pacis consilium cuiusdam P. Molinæ, qui dicitur minister verbi Dei in reformatā Ecclesia Parisiensi. Typis excusū est anno millesimo sexcentesimo decimosextimo, cum parte quadam epistolæ, quam tamquam Remonstrantibus magis fauentem, Contra-Remonstrantes (altera tantum par-

te primo edita) suppressisse arguuntur. Consilium eius in hoc consistit, vt cum adiutorio & directione Regis Britanniae in Zeelandiam conueniant bini Theologi ex Anglicana, Belgica, Gallicana, Helueticisq; Ecclesijs reformatis, singuli item vel bini ex Germaniae eiusdem confessionis Principatibus Lutheranos quoque Principes ad eundem actum sollicitandos, praesertim Regem Daniae, Duces Saxonem & Brunsvicensem, &c. In hoc conuentu nihil esse de diuersarum opinionum veritate inter partes disputandum; cum enim exacerbati sint animi neminem se victum esse confessurum, sed regredientem quemlibet triumphum de alij canturum. Ideo in mensa ponendam Anglicam confessionem & Scoticam, Gallicam, Belgicam, Palatinam, Helueticam, &c. Tum laborandum, vt ex omnibus hisce confessionibus vna conficiatur generalis confessio, in qua omittantur multa, sine quorum cognitione salutem homo potest consequi, qualis est quaestio Piscatoris, multaque aliae subtiles opiniones ab Arminio propositae de libero Arbitrio, de perseuerantia S. S. & praedestinatione. Subiungit hanc sui consilij causam: certum enim est omnes errores in religione esse exortos, aut nimia sciendi, aut nimia habendi desiderio, aut est, aut curiositate, aut avaritia & ambitione.

Ita ergo confessione perfecta, subscribere ei debere non solum delegatos, sed & Principes & nationales Synodos: tum cauendum esse, vt si in posterum in regnis illis noua quædam quæstio oriatur, nihil possit concludi aut determinari, multoque minus innouari, absque consensu omnium Prouinciæ & Ecclesiarum, quæ in istam vnionem consenserint. Pro adsciendis in hanc vnionem Lutheranis, tolerandas esse eorum ceremonias; opinioniones de prædestinatione, communi quodam articulo copulandas: baptismum posse absolute affirmari necessarium ad salutem, id est, inquit, esse necessarium, vt in vniuersali Christi Ecclesia obseruetur, & ne à quoquam particulari homine contemnatur. & sic nihil amplius de necessitate urgeatur. De vbiuitate corporis Christi tantum phrasas quasdam, quas omnes recipiunt, ponendas esse. vt quod assumpsit CHRISTVS verum corpus humanum, &c. de cæteris dubijs vtrunque tolerantiam stipulandam, nihil damnandum, nihil scriptis refutandum, donec Deus errantes magis illuminauerit. Similes formulas loquendi fingit de Christi corporis præsentia in Eucharistia eiusque sumptione. Rationem dat, quia quando actus fidei seu opinionis interior, quantumuis erroneus, diuerso exteriori actu non proditur, verbi gratia, adoratione Hostiæ

stia; qui exterior actus tolerari non potest à parte contraria, tum relicta cuilibet sua sententia possit concordia seruari. Deinde aliquot præscribit regulas, iuxta quas huiusmodi congregatio optimè posset iustitui, & ad executionem deduci.

Sed quid si Adolphus Venator ad huiusmodi conciliabulum veniens videret, neglectis sacris Scripturis, tot diuersas confessiones, in certorum commeta hominū, vnam in cramben commisceri; An hanc diuino verbo irrogari iniuriam toleraret? Non existimo; nisi forte non seriò contra Dorderacenses disputauerit. Et certè si hoc modo paci studendū, cur non potius ipsa sacra scriptura, cuius verba, phrasæ & sententiæ omnibus, qui Christo nomen dederunt, sunt sacrosancta, vnitatis & concordia formula statuenda sit, non video. Miror verò, si non verecundentur reformatores nostri, huiusmodi modos controuersias fidei terminandi nunc tam cito concipere, qui haud ita pridem vno ore omnes sacre scripturae sufficientiam tantopere prædicabant. Si se mutuo ex scriptura erroris conuincere, atque ita in sanio rem viam reducere non possint, qua fronte audent tam audacter proclamare, fidem nostram Catholicā, toto terrarum orbe à viris sanctitatis & sapientia testimonio celeberrimis (tanquam diuinis scripturis ne in vno quidem apice repugnantem) accepta

acceptatam, claro & euidenti eiusdē scripturæ iudicio impietatis condemnatam esse. Si quos inter eos salutis cura tangat, hic precor conscientia suæ coram Deo respondeant.

Porro quod ad rem ipsam attinent, quis non videat huiusmodi pacem verè esse politicam quandam nullius prorsus authoritatis conpirationem, qualem & latrones & fures, & nullius conscientie grassatores suis quibusdam legibus possint, vbi voluerint, constituere? Ergone vbi cuiusdam hæc conspiratio displicere cœperit, innouare sine omnium prouinciarum consensu nihil audebit? Quis prohibebit? verbum Dei? sed in hac conpiratione verbi Dei ne mentio quidem vlla. Mirari certe ego satis nequeo, vbinam huius Molinæi & aliorum, quibus huiusmodi concordia decretum placet, sit conscientia. Decreta Imperatorum, Regum, imo totius Ecclesiæ ipsi, cum palato suo non sapiunt, eo solum titulo liberrimè iam dudum contempserunt, quod præter ea quæ Deus mandauit suis fidelibus aliud adhuc quippiam oneris imponant populo. Constat vero legitimam tum Ecclesiæ tum magistratus potestatem à Deo esse ipsis communicatâ cui obedire debeant subditi, *non solum propter iram sed etiam propter conscientia.* Et disertè dixit præpositis Ecclesiæ suæ Christus: *Qui vos audit, me audit.* Authoritas hæc iam pridem contempta ab istis homini-

homini-

hominib. fuit, vt solum specie tenus verbum Dei teneretur: Nunc & verbi Dei etiam species abijcitur, & auctoritas nescio vnde usurpatur, vt omnibus hæresibus & monstris opinionibus Ecclesiæ ostium violenter, conspirantibus scilicet quibusdam politicis, effringatur,

CAPVT V.

*An per solam auctoritatem magistratus pax
debeat reuocari.*

Quintum dat consiliū author Respō-
nis ad 3. quæstiones, quæst. 3. vbi Remō-
strantes vult per auctoritatem magistratus
politici cogi ad concordiam seruandam, & i-
dem cum Contra-Remonstrantibus sentien-
dum. Ratio eius est, quia Remonstrantes fa-
tentur se salua conscientia posse sententiam
aduersam amplecti: Itaque conqueri non po-
terunt, se contra conscientiam cogi ad obe-
diendum hominibus cōtra voluntatem Dei.
Eadem fuisse videtur Serenissimi Regis An-
glia sententia in literis ad Ordines confede-
ratos sæpius datis. Verūm quid de tali paci-
ficationis modo sentiant Remonstrantes,
patet ex modesto illo à Curia Geldriensi de-
cretorum examine, an. 1617. pro Remonstrā-
tium causa emisso, vbi mortem se aliosque
potius appetituros, quam à sententia discessu-
ros rotunde profitetur author. Cum item oēs
communiter Remōstrantes tumultuū ac tur-
barum